

lærere, som blive ansatte efter 1ste Januar 1892, og som først falde til Byrde om 15—20 Aar. Jeg tror, at hvis Skolefondene satte det Bøvel, de skulle udbetale, paa Rente, vilde de have tilstrækkeligt til at dække det Tab, de om mange Aar maatte lide; noget andet var det, hvis vi straks kunde slippe for de svægelige Skolelærere, vi have.

Styr: Naar der bliver Tale om, hvorvidt det kan siges, at Skolelærerne have noget Retskrav paa at faa denne Bonus, mener jeg, at vi alle kunne blive enige om, at et saadant Retskrav eksisterer ikke; det kunde maasse ogsaa siges overfor alle de Embedsmænd, som fik Bonus, ingen af dem havde noget egentligt Retskrav. Men om Skolelærerne vil det fremdeles ogsaa indrømmes, at man kan gaa saa vidt at sige, at for dem eksisterer der ikke en Gang det Billighedskrav, i alt Fald ikke for dem alle, som for Embedsmændene; thi de allerfleste af de Skolelærere, som have tegnet Forsikringer hos Skolefondene, ere Mennesker, som have Forsikringerne der billigere, end de ville have kunnet faa dem i Livsforsikringsanstalten, hvis de havde tegnet dem som private Personer og ikke som Embedsmænd. Men der maa dog gøres opmærksom paa, at der imellem Skolelærerne, som have tegnet hos Skolefondene, ogsaa findes adskillige, som have tegnet hos Skolefondene, fordi det nu en Gang var Skik, at Lærerne forstred sig paa den Maade, Folk, som godt kunde være blevne antagne hos Livsforsikringsanstalten, men som dog ere komne til Skolefondene. Overfor de Folk eksisterer der i alt Fald et Billighedskrav, thi havde de tegnet sig deres Forsikring hos Livsforsikringsanstalten, vilde de have faaet Bonus. Jeg indrømmer imidlertid som sagt, at man ikke kan paastaa, at der gives nogen Ret for Skolelærerne. Jeg indrømmer fremdeles ogsaa, at der ikke kan paahvile Skolefondene nogen Retsforpligtelse; jeg vil ogsaa give de ærede Talere Ret, som have udtalt sig om, at den Erstatning, som bydes Skolefondene, vistnok ikke kan veje op mod det Tab, som de ville komme til at lide; jeg tror, at om det end vil være en Fordel for Skolefondene fremtidig at blive fri for Forsikringen af Skolelærerne, vil det ikke veje op mod Tabet ved at udbetale Bonus til dem, der allerede have; men alligevel vil jeg meget tilraade det høje Ting at gaa ind paa dette Lovforslag, thi nu er en Gang Forslaget fremsat og vedtaget af det høje Folketing. Jeg kan være enig med den ærede Taler, som sidst havde Ordet, i, at der kan være Tvivl om, hvorvidt det var rigtigt, at Sagen er blevet taget op paa den Maade, som den er.

Men Faktum er, at nu er der gennem et Par Aars Forhandlinger vaakt Forhaabninger om denne Bonus hos et betydeligt Antal Lærere, som sidde under smaa Aaar, og som gøre en anstrængende Gærning, for hvilken de ere lavt lønnede, og for hvilken de virkelig fortjene Paastønnelse. Det er mig en Glæde at udtale, at vort Folk tør være stolt af den Skolelærerstand, det har, en Stand, som under trange Aaar gør en anstrængende Gærning med Dygtighed og Nidkærhed og dertil fører et Liv saa hæderligt i enhver Henseende, at man godt kan sige, at Skolelærerstanden i denne Henseende staar som et godt Eksempel for den øvrige Del af Befolkningen, og jeg vil nødig være med til at stusse de Forhaabninger, som ere vakte i disse Hjem. Jeg skal derfor anbefale Lovforslaget til Vedtagelse.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius):

Der er indvendt forfælsigt imod Lovforslaget, som det foreligger. Man har først sagt, at det er en Tvang, som Lovgivningsmagten vil udøve imod disse kommunale Raad, Skoleraadene, man vil tvinge dem til at give dem en Dotation, en Gave, og det er dog en Urimelighed, thi de kommunale Raad bør være saa selvstændige som muligt, og det kommunale Selvstyre bør hævedes, og det er især urimeligt, da Tvungen i dette Tilfælde gaar ud paa at tvinge til at give en Gave. Jeg maa dog bede ærede Medlem lægge Mærke til, at selv om denne Indvendning kunde have været gjort imod Lovforslaget, som det forelaa i Fjor — jeg behøver ikke nærmere at paavise, at det nu foreligger i en fuldstændig anden Skikkelse — kan den ikke gøres, som det foreligger i Aar, thi Sagen er jo simpelthen den, at hvor højt man end vil stille det kommunale Selvstyre, hvor højt man end vil stille de kommunale Raad og deres Selvstændighed, bør de dog rette sig efter Loven, og Loven af 1856 siger nu en Gang, at de skulle forsikre de daarlige Liv, her er Tale om. Lovforslaget gaar nu simpelt hen ud paa at sige: Skolefondene skulle paa den ene Side for al Fremtid blive fritagne for at forsikre disse daarlige Liv, men paa den anden Side skulle de gøre op med Fortiden ved at udbetale denne Bonus. Jeg kan ikke indse, at der dertil ligger noget som helst Indgreb i den kommunale Selvstændighed; jeg kan ikke indse, at man, saaledes som Lovforslaget nu er stillet, med Rette kan sige, at der dertil ligger en urimelig Tvang til at give en Gave. Nej, der bydes dem et Bederlag, Loven siger: I skulle for al Fremtid blive fri for den ved